ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.3.2022
COM(2022) 129 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με τη συνολική διενέργεια των επίσημων ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν στα κράτη μέλη (2019-2020) με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα

{SWD(2022) 73 final}

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Η Επιτροπή κατάρτισε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 114 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625. Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι η βελτίωση της διαθεσιμότητας στο κοινό πληροφοριών σχετικά με τους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται από τις χώρες της ΕΕ, καθώς και σχετικά με τους ελέγχους της Επιτροπής σε αυτές τις χώρες, στους τομείς της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, της υγείας των ζώων και των φυτών, της καλής μεταχείρισης των ζώων, της βιολογικής γεωργίας και των συστημάτων ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο για την ερμηνεία της νομοθεσίας της ΕΕ. Στόχος μας είναι να παρέχουμε επίκαιρες και ακριβείς πληροφορίες. Αν μας επισημανθούν σφάλματα, θα καταβληθεί προσπάθεια διόρθωσής τους.

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την παρούσα έκθεση:

- είναι πληροφορίες γενικού χαρακτήρα και δεν προορίζονται για την κάλυψη συγκεκριμένων περιπτώσεων φυσικών ή νομικών προσώπων·
- δεν είναι απαραίτητα ολοκληρωμένο, πλήρες, ακριβές ή επίκαιρο·
- παρέχεται εν μέρει από τις εθνικές αρχές των χωρών της ΕΕ, επί των οποίων η Επιτροπή δεν έχει κανέναν έλεγχο και για τις οποίες η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει καμία ευθύνη.

Ορισμένα δεδομένα ή πληροφορίες στην παρούσα έκθεση ενδέχεται να έχουν συνταχθεί ή οργανωθεί σε αρχεία ή μορφότυπους που περιέχουν σφάλματα.

Περιεχόμενα

Συνοπτική παρουσίαση 1

Εισαγωγή 3

Νομικό πλαίσιο 5

Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ 9

Γενική επισκόπηση 10

Ετήσιες εκθέσεις των χωρών της ΕΕ 16

Οργάνωση και εφαρμογή συστημάτων επίσημων ελέγχων 17

Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΠΕΣΕ 19

Δράσεις για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων 20

Επιβολή από τις εθνικές αρχές 21

Ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών επίσημων ελέγχων 23

Δραστηριότητες ελέγχου της Επιτροπής στις χώρες της ΕΕ 24

Συστηματικές επιθεωρήσεις 25

Συστάσεις 31

Εκθέσεις επισκόπησης 32

Σημαντικότερα σημεία από τους ελέγχους που διενέργησε η Επιτροπή (2019-2020) 34

Άλλες δραστηριότητες ελέγχου της Επιτροπής 37

Είσοδος ζώων και αγαθών στην ΕΕ 38

Κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων και περιβαλλοντικοί ρύποι στα ζώα και στα προϊόντα ζωικής προέλευσης 39

Συστηματική παρακολούθηση των συστάσεων των συστηματικών επιθεωρήσεων 40

Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης 41

Προφίλ χωρών 43

Επιβολή 44

Στήριξη των χωρών της ΕΕ 46

Δίκτυα 47

Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα 50

Συμπεράσματα 52

Συνοπτική παρουσίαση

Η παρούσα έκθεση καλύπτει τη συνολική λειτουργία των επίσημων ελέγχων των χωρών της ΕΕ και των δραστηριοτήτων ελέγχου της Επιτροπής που διενεργήθηκαν το 2019 και το 2020 για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και εμπιστοσύνης στην τροφική αλυσίδα, από το αγρόκτημα στο πιάτο. Αυτοί οι έλεγχοι και συστηματικές επιθεωρήσεις είναι σημαντικό να επαληθεύουν ότι οι επιχειρήσεις συμμορφώνονται με τις νομικές απαιτήσεις και, κατ' επέκταση, ότι οι Ευρωπαίοι καταναλωτές μπορούν να είναι βέβαιοι ότι τα τρόφιμα που καταναλώνουν είναι ασφαλή. Είναι επίσης καίριας σημασίας για τη διευκόλυνση της ομαλής διεξαγωγής του ασφαλούς εμπορίου τροφίμων, ζώων και φυτών τόσο στην ΕΕ όσο και με χώρες εκτός ΕΕ.

Οι εθνικές αρχές είναι αρμόδιες για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων με βάση τον κίνδυνο. Εάν οι επιχειρήσεις σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα δεν συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία, οι αρχές υποχρεούνται να επιβάλουν τις απαιτήσεις, διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρήσεις τις πληρούν.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής ελέγχουν τη διενέργεια επίσημων ελέγχων και τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων επιβολής από τις χώρες της ΕΕ. Οι εκθέσεις που υποβάλλονται για αυτούς τους ελέγχους, οι οποίες δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής, παρέχουν σαφή εικόνα των επιδόσεων των χωρών της ΕΕ και αποτελούν σημαντικό μέρος της διαδικασίας επανεξέτασης που διασφαλίζει ότι η νομοθεσία της ΕΕ είναι «κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό».

Από τους ελέγχους της Επιτροπής προκύπτει ότι, συνολικά, οι χώρες της ΕΕ διαθέτουν τα αναγκαία συστήματα για να παρακολουθούν και να διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν τις απαιτήσεις της ΕΕ και να αναλαμβάνουν δράση σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Σε ορισμένες χώρες, στο πλαίσιο των ελέγχων διαπιστώθηκαν ελλείψεις στα συστήματα επίσημων ελέγχων, γεγονός που υποδείκνυε ότι υπήρχε περιθώριο για βελτίωση.

Η Επιτροπή παρακολουθεί συστηματικά τις συστάσεις συστηματικών επιθεωρήσεών της προς τις χώρες της ΕΕ και, όπου είναι αναγκαίο, χρησιμοποιεί άλλα μέσα επιβολής. Επιπλέον, στηρίζει τις χώρες της ΕΕ μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας και κατάρτισης στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα» και τεχνικών συνεδριάσεων εμπειρογνωμόνων των χωρών της ΕΕ.

Οι χώρες της ΕΕ ανέφεραν για πρώτη φορά τα αποτελέσματα των ελέγχων τους για το 2020 σε εναρμονισμένο ηλεκτρονικό μορφότυπο. Η Επιτροπή και οι εθνικές αρχές κατάρτισαν έγγραφο καθοδήγησης για την υποστήριξη αυτού του στόχου. Ωστόσο, δεν υπέβαλαν όλες οι χώρες το σύνολο των δεδομένων τους στον απαιτούμενο μορφότυπο και μία χώρα δεν υπέβαλε καθόλου δεδομένα. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τις εθνικές αρχές για τη βελτίωση της πληρότητας των δεδομένων για τις μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η πανδημία COVID-19 έθεσε προκλήσεις για τις εθνικές αρχές και την Επιτροπή όσον αφορά την ολοκλήρωση των ελέγχων και των συστηματικών επιθεωρήσεών τους. Η διενέργεια τουλάχιστον ορισμένων από τους εν λόγω ελέγχους και συστηματικές επιθεωρήσεις εξ αποστάσεως συνέβαλε στη διατήρηση της ασφαλούς ροής ζώων, φυτών και αγαθών και απέτρεψε ελλείψεις εφοδιασμού υπό τις ασυνήθεις συνθήκες που επέβαλε η πανδημία COVID-19.

Εισαγωγή

Στόχος της ΕΕ είναι να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και εμπιστοσύνης στους τομείς της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, της υγείας των ζώων και των φυτών, της καλής μεταχείρισης των ζώων, της βιολογικής καλλιέργειας και των συστημάτων γεωγραφικής προέλευσης (προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ). Οι άνθρωποι που ζουν στην ΕΕ δικαίως προσδοκούν την εφαρμογή υψηλών προτύπων σε αυτούς τους τομείς.

Σε επίπεδο ΕΕ εφαρμόζεται ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι διενεργούνται συνεπείς έλεγχοι σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων και ζωοτροφών, από το αγρόκτημα στο πιάτο, καθώς και κατάλληλη παρακολούθηση, και να εξασφαλίζεται παράλληλα αποτελεσματική ενιαία αγορά και εμπορικές συναλλαγές με τρίτες χώρες.

Ένας από τους πυλώνες της ολοκληρωμένης πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων από το αγρόκτημα στο πιάτο είναι ότι κάθε χώρα της ΕΕ πρέπει να διαθέτει ένα αποτελεσματικό σύστημα επίσημων ελέγχων[1], με βάση τον κανονισμό για τους επίσημους ελέγχους[2], για την επαλήθευση και, όπου απαιτείται, την επιβολή της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τα πρότυπα της ΕΕ σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων και ζωοτροφών. Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να καταρτίζουν πολυετή σχέδια ελέγχου (ΠΕΣΕ) που να καλύπτουν όλους τους τομείς που διέπονται από τη νομοθεσία της ΕΕ για τα γεωργικά τρόφιμα.

Η Επιτροπή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο συνολικό πλαίσιο ελέγχου σε επίπεδο ΕΕ[3] και διενεργεί ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών επιθεωρήσεων, στις χώρες της ΕΕ για να επαληθεύει ότι οι εθνικές αρχές τους εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις ελέγχου τους.

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση στην Επιτροπή[4] σχετικά με τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων τους σύμφωνα με το ΠΕΣΕ τους.

---

[1] Ως «επίσημος έλεγχος» νοείται οποιαδήποτε δραστηριότητα διεξάγει η αρμόδια αρχή χώρας της ΕΕ ώστε να επαληθεύσει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, τους κανόνες για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, καθώς και ότι τα ζώα και τα προϊόντα πληρούν τις απαιτήσεις.

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625.

[3] Άρθρο 116 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

[4] Άρθρο 113 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

Από την πλευρά της, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση[5] σχετικά με τη λειτουργία των επίσημων ελέγχων στις χώρες της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη:

- τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν οι εθνικές αρχές σχετικά με τις δραστηριότητες ελέγχου τους· και
- τα αποτελέσματα των ελέγχων της Επιτροπής που διενεργούνται στις χώρες της ΕΕ.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει τα έτη 2019[6] και 2020. Συνίσταται στην επανεξέταση:

- των ετήσιων εκθέσεων των χωρών της ΕΕ που καλύπτουν τα έτη 2019 και 2020·
- των δραστηριοτήτων ελέγχου της Επιτροπής στις χώρες της ΕΕ·
- των δράσεων παρακολούθησης και επιβολής της Επιτροπής, καθώς και της στήριξης που παρασχέθηκε στις εθνικές αρχές.

Συνθέτει συγκρίσιμα δεδομένα σε στατιστικές σε επίπεδο ΕΕ για το έτος 2020. Με την πάροδο του χρόνου, τα δεδομένα αυτά θα καταστήσουν δυνατό τον εντοπισμό τάσεων όσον αφορά τους ελέγχους και τα ζητήματα μη συμμόρφωσης.

Η έκθεση συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το οποίο παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ελέγχους και τις συστηματικές επιθεωρήσεις που διενεργούνται από τις εθνικές αρχές και από την Επιτροπή στους τομείς της τροφικής αλυσίδας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους επίσημους ελέγχους.

[5] Άρθρο 114 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

[6] Η υποχρέωση των χωρών της ΕΕ να υποβάλλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους χρησιμοποιώντας το νέο τυποποιημένο υπόδειγμα ισχύει από το έτος 2020. Οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για το 2019 προβλέπονταν στον προηγούμενο κανονισμό. Δεδομένου ότι το 2019 ήταν ένα μεταβατικό έτος μεταξύ των δύο εκδόσεων, η παρούσα έκθεση συνδυάζει και τα δύο έτη.

Νομικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τη «γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα»[7], οι επιχειρήσεις σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα έχουν την πρωταρχική ευθύνη για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων. Ειδικοί κανονισμοί της ΕΕ διαλαμβάνουν τις απαιτήσεις για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση βιολογικών προϊόντων[8], καθώς και για τα συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ)[9].

Οι χώρες της ΕΕ υποχρεούνται να επαληθεύουν ότι οι επιχειρήσεις τηρούν την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ και να την επιβάλλουν, όπου απαιτείται. Τα ΠΕΣΕ περιγράφουν τα συστήματα επίσημων ελέγχων για τον σκοπό αυτό.

Ο κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους καθορίζει τις απαιτήσεις για τα εν λόγω συστήματα ελέγχων, για το ΠΕΣΕ[10] και για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων. Οι πιο συναφείς απαιτήσεις όσον αφορά τα συστήματα επίσημων ελέγχων και το ΠΕΣΕ είναι οι εξής:

- το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει:
  - τα τρόφιμα και την ασφάλεια των τροφίμων·
  - τη σκόπιμη ελευθέρωση στο περιβάλλον γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ) με σκοπό την παραγωγή τροφίμων και ζωοτροφών·
  - τις ζωοτροφές και την ασφάλεια των ζωοτροφών·
  - την υγεία των ζώων·
  - τα ζωικά υποπροϊόντα·
  - την καλή μεταχείριση των ζώων·
  - την υγεία των φυτών·
  - τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα·

[7] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002.

[8] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων.

[9] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

[10] Άρθρα 109, 110 και 111 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

— τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων·

— τη χρήση και επισήμανση των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης, των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων και των παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων· και

— τις εσκεμμένες παραβιάσεις των κανόνων που διαπράττονται μέσω δόλιων ή παραπλανητικών πρακτικών·

- οι εθνικές αρχές πρέπει να περιγράφουν τους στρατηγικούς τους στόχους και τη βάσει κινδύνων κατηγοριοποίηση των επίσημων ελέγχων στο ΠΕΣΕ τους·

- το ΠΕΣΕ πρέπει να δημοσιοποιείται, με ορισμένες ελάχιστες εξαιρέσεις.

Ο κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους περιλαμβάνει διατάξεις για τη συνεχή βελτίωση των επίσημων ελέγχων[11]. Στο γράφημα 1 παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων είναι σημαντικά για τη στήριξη των χωρών της ΕΕ όσον αφορά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος ελέγχου τους και την πραγματοποίηση βελτιώσεων ανάλογα με τις ανάγκες. Επιπλέον, οι αλλαγές στη νομοθεσία, τα αναδυόμενα ζητήματα και οι πληροφορίες για την αγορά μπορούν να οδηγήσουν σε αλλαγές στο σχέδιο ελέγχου.

[11] Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α), άρθρο 6 παράγραφος 1, άρθρο 12 παράγραφος 2, άρθρο 12 παράγραφος 3, άρθρο 109, άρθρο 110 και άρθρο 111 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

Γράφημα 1 — συστήματα επίσημων ελέγχων — κύκλος συνεχούς βελτίωσης

Ο κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους απαιτεί από την Επιτροπή[12] να διενεργεί ελέγχους στις χώρες της ΕΕ, οι οποίες πρέπει να διορθώνουν τυχόν προβλήματα που εντοπίζονται στο πλαίσιο αυτών των ελέγχων[13].

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να υποβάλλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους σε ηλεκτρονική μορφή για την περαιτέρω διευκόλυνση της συλλογής δεδομένων. Η Επιτροπή δημιούργησε ένα τυποποιημένο υπόδειγμα[14] για τον σκοπό αυτό, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές. Η Επιτροπή ανέπτυξε ειδική ψηφιακή πλατφόρμα για την υποβολή ετήσιων εκθέσεων στη νέα αυτή μορφή. Επιπλέον, το υπό την προεδρία της Επιτροπής δίκτυο εκπροσώπων των χωρών της ΕΕ σχετικά με τη λειτουργία του ΠΕΣΕ κατάρτισε έγγραφο καθοδήγησης[15] σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του εντύπου ώστε να βοηθήσει τις εθνικές αρχές να εκπληρώσουν τις νέες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων.

Το υπόδειγμα καλύπτει πληροφορίες σχετικά με τροποποιήσεις στο ΠΕΣΕ, τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων, τα ζητήματα μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν

[12] Άρθρο 116 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

[13] Άρθρο 119 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

[14] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/723 σχετικά με το τυποποιημένο υπόδειγμα που πρέπει να χρησιμοποιείται στις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη.

[15] Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ένα έγγραφο καθοδήγησης όσον αφορά τον τρόπο συμπλήρωσης του τυποποιημένου υποδείγματος.

και τα μέτρα που λήφθηκαν για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των ΠΕΣΕ.

Στόχος του τυποποιημένου μορφότυπου είναι:

- η διασφάλιση της ομοιόμορφης παρουσίασης των ετήσιων εκθέσεων των χωρών της ΕΕ·
- η ενσωμάτωση άλλων υφιστάμενων απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων· και
- η διευκόλυνση της συλλογής και της διαβίβασης συγκρίσιμων στοιχείων, της συγκέντρωσής τους σε στατιστικές σε επίπεδο ΕΕ και της κατάρτισης εκθέσεων της Επιτροπής σχετικά με τη λειτουργία των επίσημων ελέγχων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι εθνικές αρχές χρησιμοποίησαν για πρώτη φορά το 2020 το ηλεκτρονικό, εναρμονισμένο έντυπο για να υποβάλουν έκθεση σχετικά με τους επίσημους ελέγχους που διενεργήθηκαν.

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να διενεργούν τους επίσημους ελέγχους τους με υψηλό επίπεδο διαφάνειας. Τουλάχιστον μία φορά ετησίως, πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες για την οργάνωση και τη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων. Μπορούν να αποφασίσουν να το πράξουν δημοσιεύοντας την ετήσια έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, υπήρχαν περιορισμοί της κυκλοφορίας σχεδόν σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Το γεγονός αυτό επηρέασε αρνητικά την ικανότητα των χωρών να αποστέλλουν προσωπικό για επίσημους ελέγχους, ιδίως για τους ελέγχους που απαιτούσαν επιτόπου φυσική παρουσία, τη διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων για σκοπούς ελέγχου ή την υπογραφή και την έκδοση επίσημων πιστοποιητικών σε έντυπη μορφή. Τον Μάρτιο του 2020 η Επιτροπή εφάρμοσε προσωρινά μέτρα[16] προκειμένου να διατηρήσει την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και να διασφαλίσει την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων. Τα μέτρα αυτά διευκόλυναν:

- την εξουσιοδότηση ατόμων να διενεργούν επίσημους ελέγχους·
- τη χρήση ηλεκτρονικών δεδομένων και την αποδοχή αντιγράφων πιστοποιητικών·
- τη χρήση βιντεοδιασκέψεων και άλλων εργαλείων επικοινωνίας εξ αποστάσεως για επίσημους ελέγχους.

[16] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/466 σχετικά με προσωρινά μέτρα κατά τη διάρκεια ορισμένων σοβαρών διαταράξεων στα συστήματα ελέγχων των κρατών μελών λόγω της νόσου που προκαλείται από τον κορονοϊό (COVID-19).

Μέρος 1

Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ

1
Γενική επισκόπηση

Η παραγωγή και διανομή τροφίμων από το αγρόκτημα στο πιάτο αποτελείται από διάφορες αλυσίδες, οι οποίες καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων και δραστηριοτήτων.

Ο πίνακας 1 παρέχει μια επισκόπηση του συνολικού αριθμού των οντοτήτων στην τροφική αλυσίδα, των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν, των ζητημάτων μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν, των διοικητικών κυρώσεων και των δικαστικών ενεργειών που αναλήφθηκαν σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα το 2020 σε επίπεδο ΕΕ[17].

Πίνακας 1 — επίσημοι έλεγχοι — 2020 — γενικά αριθμητικά στοιχεία

Σύνολο οντοτήτων στην αλυσίδα τροφίμων	Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν	Ζητήματα μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν	Διοικητικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν	Δικαστικές προσφυγές
16 834 486	**4 125 695**	**654 955**	**388 268**	**12 699**

[17]Τα αριθμητικά στοιχεία είναι το άθροισμα 26 χωρών της ΕΕ, δεδομένου ότι η Μάλτα δεν απέστειλε την ετήσια έκθεσή της εντός της προθεσμίας.

Στο γράφημα 2 παρέχεται μια επισκόπηση των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ το 2020, από το αγρόκτημα στο πιάτο[18]. Απεικονίζεται ο αριθμός των υπευθύνων επιχειρήσεων, των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν, των ζητημάτων μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν και των διοικητικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν, ανά διαφορετική δραστηριότητα στην αλυσίδα τροφίμων[19].

Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται οι πέντε κορυφαίοι τομείς της τροφικής αλυσίδας, σε απόλυτους αριθμούς, όσον αφορά τον αριθμό των οντοτήτων, των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν, των ζητημάτων μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν και των διοικητικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν.

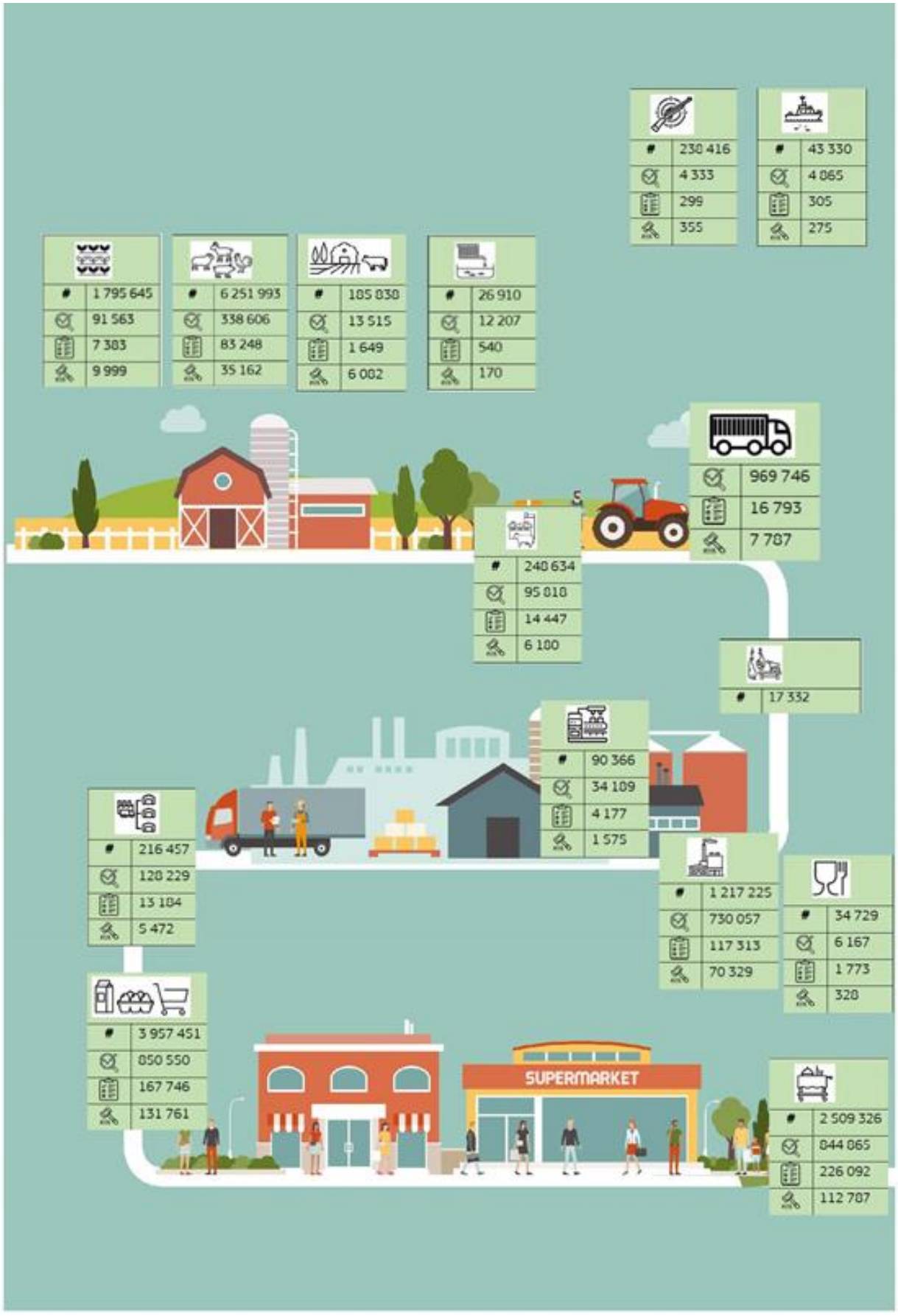
Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση[20] παρέχει περαιτέρω ανάλυση αυτών των αριθμητικών στοιχείων στους διάφορους τομείς της τροφικής αλυσίδας.

[18] Το γράφημα αυτό δεν περιλαμβάνει ελέγχους που σχετίζονται με την υγεία των φυτών (δηλαδή την έκδοση φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων και την εφαρμογή του σήματος ISPM15 σε ξύλινες συσκευασίες για να αποδεικνύεται ότι υποβλήθηκαν σε επεξεργασία για την πρόληψη της εξάπλωσης εντόμων, σπόρων και μυκήτων), την εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων και την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων εκτός της γεωργίας.

[19] Οι εθνικές αρχές δεν υποχρεούνται να αναφέρουν τον αριθμό των οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταφοράς ζώων· τα δεδομένα που ζητήθηκαν για τους επίσημους ελέγχους και τα ζητήματα μη συμμόρφωσης για τα σφαγεία και τις εγκαταστάσεις χειρισμού θηραμάτων ήταν ο αριθμός των σφαγίων ή το βάρος και, συνεπώς, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το σύνολο.

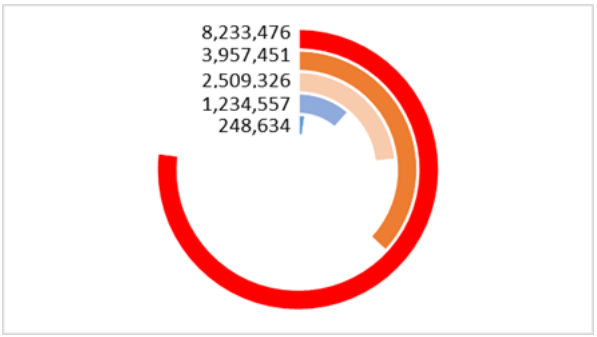
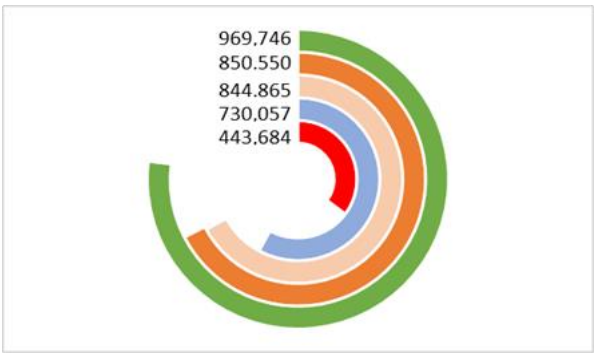
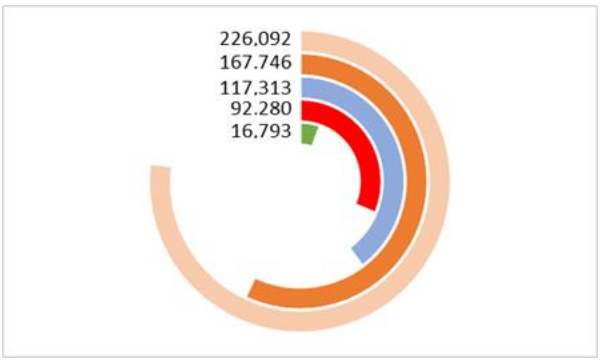
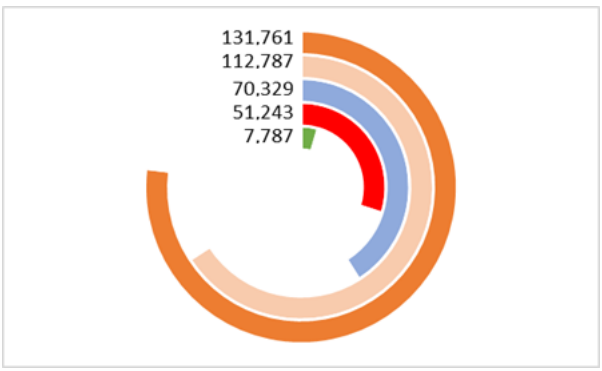
[20] Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει το έγγραφο: έκθεση σχετικά με τη συνολική λειτουργία των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν στις χώρες της ΕΕ (2019-2020) με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Γράφημα 2 — Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ — 2020

#
1 795 645
91 563
7 383
9 999
#
6 251 993
338 606
83 248
35 162
#
185 030
13 515
1 649
6 002
#
26 910
12 207
540
170
#
230 416
4 333
299
355
#
43 330
4 065
305
275
969 746
16 793
7 787
#
240 634
95 010
14 447
6 100
#
17 332
#
90 366
34 109
4 177
1 575
#
216 457
128 229
13 184
5 472
#
1 217 225
730 057
117 313
70 329
#
34 729
6 167
1 773
320
#
3 957 451
850 550
167 746
131 761
SUPERMARKET
#
2 509 326
844 065
226 092
112 787

	Γεωργία — φυτά	#	Αριθμός υπευθύνων επιχειρήσεων
	Εκτροφή — ζώα		Αριθμός επίσημων ελέγχων
	Γεωργία — μικτή		Αριθμός ζητημάτων μη συμμόρφωσης
	Υδατοκαλλιέργεια		Αριθμός διοικητικών κυρώσεων
	Αλιεία		
	Θήρευση		
	Ζωοτροφές		
	Μεταφορά των ζώων		
	Σφαγεία και χειρισμός θηραμάτων		
	Παραγωγή τροφίμων		
	Μεταποίηση ζωικών υποπροϊόντων		
	Διανομή τροφίμων		
	Χονδρεμπόριο και λιανεμπόριο		
	Υπηρεσίες εστίασης		
	Παραγωγοί υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα		

Πίνακας 2 — Επίσημοι έλεγχοι για το 2020 — Γενική επισκόπηση

Οντότητες		Γεωργία	8 233 476
		Χονδρεμπόριο τροφίμων	3 957 451
		Υπηρεσίες εστίασης	2 509 326
		Παραγωγή τροφίμων	1 234 557
		Ζωοτροφές	248 634
		Μεταφορά ζώων	969 746
Επίσημοι έλεγχοι		Χονδρεμπόριο τροφίμων	850 550
		Υπηρεσίες εστίασης	844 865
		Παραγωγή τροφίμων	730 057
		Γεωργία	443 684
		Υπηρεσίες εστίασης	226 092
Ζητήματα μη συμμόρφωσης		Χονδρεμπόριο τροφίμων	167 746
		Παραγωγή τροφίμων	117 313
		Γεωργία	92 280
		Μεταφορά ζώων	16 793
		Χονδρεμπόριο τροφίμων	131 761
Διοικητικές κυρώσεις		Υπηρεσίες εστίασης	112 787
		Παραγωγή τροφίμων	70 329
		Γεωργία	51 243
		Μεταφορά ζώων	7 787

2
Ετήσιες εκθέσεις των χωρών της ΕΕ

Η χρήση του νέου τυποποιημένου υποδείγματος[21] στην ψηφιακή πλατφόρμα διευκολύνει την υποβολή εκθέσεων, με ηλεκτρονικά μέσα και με ομοιόμορφο τρόπο, σχετικά με τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων, το είδος και τον αριθμό των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης και τα μέτρα που λαμβάνονται. Διευκολύνει τη σύνθεση των ανωτέρω στοιχείων σε στατιστικές σε επίπεδο ΕΕ.

Η νόμιμη προθεσμία για την υποβολή της ηλεκτρονικής έκθεσης είναι η 31η Αυγούστου. Δεδομένου ότι η πλατφόρμα αυτή χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά για τις ετήσιες εκθέσεις του 2020, η πλατφόρμα άνοιξε εκ νέου στις 15 Οκτωβρίου 2021 ώστε να καταστεί δυνατή η καθυστερημένη υποβολή εκθέσεων. Παρόλα αυτά, η Μάλτα δεν υπέβαλε εγκαίρως την έκθεσή της για να συμπεριληφθεί στην παρούσα έκθεση.

Λόγω της αλλαγής στην υποβολή εκθέσεων, ορισμένες χώρες της ΕΕ αντιμετώπισαν προβλήματα όσον αφορά τη συλλογή των δεδομένων στον απαιτούμενο μορφότυπο. Επίσης, ήταν δυσκολότερο για τις χώρες της ΕΕ να συγκρίνουν τα αποτελέσματα των ελέγχων τους με εκείνα των προηγούμενων ετών.

Η πλατφόρμα υποβολής εκθέσεων περιέχει ορισμένα πλαίσια κειμένου για την περιγραφή των σχετικών θεμάτων. Οι εθνικές αρχές παρείχαν λιγότερες πληροφορίες απ' ό,τι στις εκθέσεις των προηγούμενων ετών και λιγότερες από τις προβλεπόμενες στο έγγραφο καθοδήγησης.

Όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων, κατά γενικό κανόνα, οι χώρες της ΕΕ δεν παρείχαν ανάλυση των σοβαρότερων ευρημάτων ούτε τα σχέδια δράσης τους για την αποτροπή ή τη μείωση της επανεμφάνισης. Το γεγονός αυτό δεν παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να παράσχει σχετική σύνοψη.

Ομοίως, οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν σχετικά με τους ελέγχους που στοχεύουν σε δόλιες και παραπλανητικές πρακτικές ήταν πολύ περιορισμένες.

[21] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/723 της Επιτροπής.

3

Οργάνωση και εφαρμογή συστημάτων επίσημων ελέγχων

Οι χώρες της ΕΕ έχουν θεσπίσει συστήματα επίσημων ελέγχων για την επαλήθευση της εφαρμογής του νομικού πλαισίου από τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών.

Στα ΠΕΣΕ τους, οι εθνικές αρχές καθορίζουν τους στρατηγικούς στόχους τους. Σύμφωνα με τις οδηγίες για τη συμπλήρωση των ετήσιων εκθέσεών τους, οι εθνικές αρχές πρέπει να συμπεριλαμβάνουν πίνακα με τα αποτελέσματα των δεικτών επιδόσεων που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των στόχων αυτών. Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ δεν παρείχαν τέτοια επισκόπηση των αποτελεσμάτων των δεικτών τους. Ορισμένα θετικά παραδείγματα που πρέπει να επισημανθούν είναι τα εξής:

- Το Βέλγιο περιλαμβάνει βαρόμετρα για την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία των ζώων και την υγεία των φυτών στη δημόσια ετήσια έκθεσή του (έως το έτος αναφοράς 2019, αυτή ήταν η έκθεση που απεστάλη στην Επιτροπή). Η σύγκριση των αποτελεσμάτων των βαρομέτρων για διάφορα έτη επιτρέπει στους αναγνώστες να διαπιστώσουν αν η κατάσταση σε αυτούς τους τομείς βελτιώνεται ή όχι.

- Η Φινλανδία παρείχε ορισμένα παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων μπορούν να οδηγήσουν σε αλλαγές σε στόχους:

    - ο υψηλός αριθμός ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στην καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά οδήγησε σε αύξηση της συχνότητας των επίσημων ελέγχων για την καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά·

    - όσον αφορά τη δειγματοληψία λιπασμάτων, ο αριθμός των ελλείψεων που εντοπίστηκαν ήταν σχετικά υψηλός για τον χαμηλό αριθμό δειγμάτων που λήφθηκαν, γεγονός που αποτελεί ένδειξη επιτυχούς στόχευσης των ελέγχων βάσει κινδύνου·

    - η εποπτεία της αγοράς όσον αφορά το εμπόριο σπόρων παρουσίασε λιγότερες ελλείψεις σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Από την άλλη πλευρά, περίπου το 30 % των περιπτώσεων οδήγησαν στην επιβολή κυρώσεων, γεγονός που καταδεικνύει βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

Όλες οι χώρες της ΕΕ αντιμετώπισαν προβλήματα στην εφαρμογή των προγραμμάτων πλήρους επιθεώρησης, λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν για την ανάσχεση της πανδημίας COVID-19.

Άλλοι παράγοντες που οδήγησαν τις εθνικές αρχές στο να μην εφαρμόσουν πλήρως τα σχεδιασμένα προγράμματά τους ήταν τα επίπεδα στελέχωσης, οι πόροι και οι προετοιμασίες για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

Επίσημοι έλεγχοι κατά τη διάρκεια πανδημίας

Οι διάφοροι περιορισμοί που τέθηκαν σε εφαρμογή για τον περιορισμό της εξάπλωσης της νόσου COVID-19 και ο αντίκτυπός τους στην κατανομή ανθρώπινων πόρων κατέστησαν δυσχερέστερη για τις χώρες της ΕΕ τη διενέργεια όλων των επίσημων ελέγχων, όπως είχαν προγραμματιστεί αρχικά για το 2020. Παρότι υπήρχε ευελιξία όσον αφορά τον τρόπο διενέργειας των επίσημων ελέγχων, οι εθνικές αρχές έπρεπε να επανεξετάσουν τα σχέδια συνέχισης των δραστηριοτήτων τους και να δώσουν προτεραιότητα στις δραστηριότητες ελέγχου που θεωρούνταν απολύτως απαραίτητες, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις αλλαγές εξαιτίας της πανδημίας όσον αφορά τη διάθεση τροφίμων στην αγορά της ΕΕ, όπως η αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και των υπηρεσιών παραλαβής από το κατάστημα.

Τα μέτρα που έλαβαν οι εθνικές αρχές περιλάμβαναν:

- αναβολή και/ή μείωση του αριθμού των ελέγχων που διενεργούνται σε ορισμένους τομείς (με βάση εκτίμηση κινδύνου)·
- μείωση του χρόνου που απαιτείται επιτόπου μέσω της διεξαγωγής του τμήματος τεκμηρίωσης του ελέγχου εξ αποστάσεως·
- χρήση τεχνικών συστηματικής επιθεώρησης εξ αποστάσεως.

4

Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του ΠΕΣΕ

Στόχος του ΠΕΣΕ είναι να διασφαλίζει ότι οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται με βάση τον κίνδυνο και με αποτελεσματικό τρόπο σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα, σύμφωνα με τον κανονισμό για τους επίσημους ελέγχους.

Όταν στο πλαίσιο των επίσημων ελέγχων εντοπίζονται ζητήματα μη συμμόρφωσης, οι εθνικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις αποκαθιστούν τη μη συμμόρφωση και αποτρέπουν την επανάληψή της[22].

Οι εθνικές αρχές υποχρεούνται επίσης να επαληθεύουν την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος επίσημων ελέγχων και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση τυχόν ελλείψεων που εντοπίζονται στα συστήματα ελέγχων τους[23].

[22] Άρθρο 138 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

[23] Άρθρο 12 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

4.1
Δράσεις για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων

Ορισμένες ετήσιες εκθέσεις παρείχαν παραδείγματα δράσεων των εθνικών αρχών.

Οι χώρες της ΕΕ διεξάγουν εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού και παρέχουν καθοδήγηση και κατάρτιση στις επιχειρήσεις ώστε να τις βοηθήσουν να συμμορφωθούν με τους κανόνες για την ασφάλεια των τροφίμων.

Το Βέλγιο, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα των ιδιωτικών συστημάτων διασφάλισης (τρίτων) στα συστήματα επίσημων ελέγχων τους. Το Βέλγιο και η Φινλανδία σημείωσαν ότι τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων είναι καλύτερα στις επιχειρήσεις που έχουν πιστοποιηθεί στο πλαίσιο των εν λόγω συστημάτων.

Η Φινλανδία δημοσιεύει τομεακές εκθέσεις. Σημείωσε ότι οι βασικοί τρόποι βελτίωσης της αποτελεσματικότητας περιλαμβάνουν την αύξηση της αλληλεπίδρασης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Κατά συνέπεια, οι επίσημοι έλεγχοι και τα δημοσιευμένα αποτελέσματά τους συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας και της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών, για παράδειγμα, μέσω της στήριξης της ικανότητάς τους να συμμετέχουν στο διεθνές εμπόριο και μέσω της προορατικής πρόληψης των προβλημάτων.

Η Πολωνία δημοσιεύει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργούνται από την Επιθεώρηση Εμπορίου. Προσθέτει πρακτικές συμβουλές για τους καταναλωτές σχετικά με τον τρόπο επιλογής των προϊόντων και την αποφυγή της παραπλάνησης. Δημοσιεύει επίσης διοικητικές αποφάσεις για την επιβολή προστίμων σε επιχειρήσεις για τη διάθεση στην αγορά προϊόντων ανεπαρκούς εμπορικής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων νοθευμένων προϊόντων.

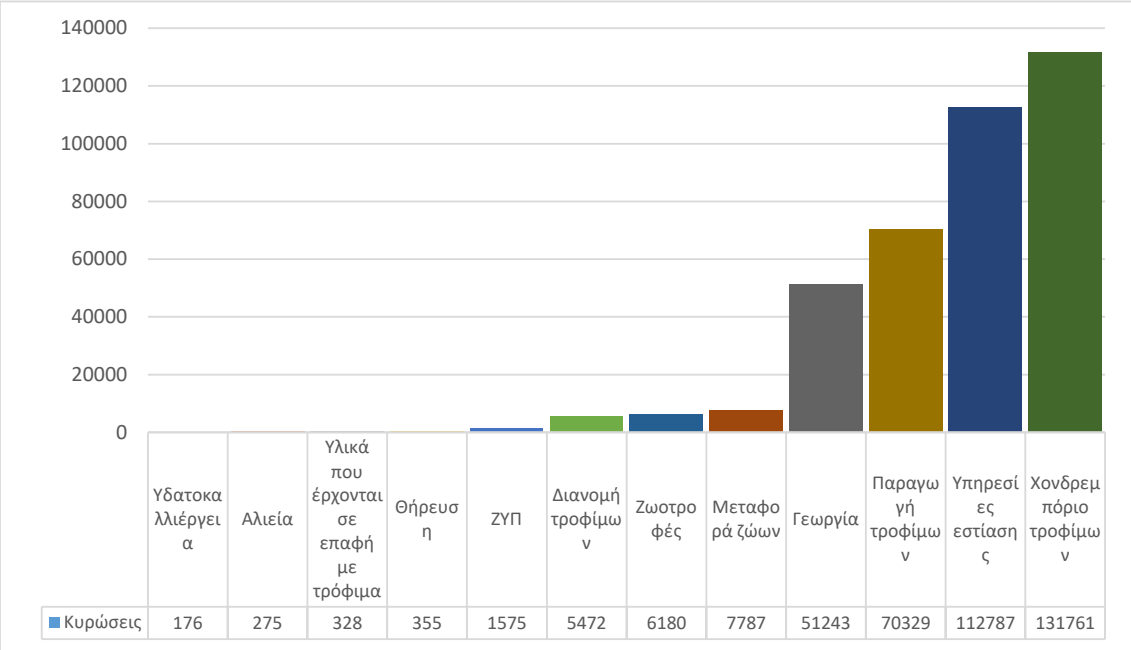
4.2
Επιβολή από τις εθνικές αρχές

Οι χώρες της ΕΕ εφάρμοσαν διάφορα μέτρα επιβολής, από λεκτικές και γραπτές προειδοποιήσεις, την κατάσχεση και την καταστροφή αγαθών μέχρι την (προσωρινή) αφαίρεση ή περιορισμό εγκρίσεων επιχειρήσεων. Τα διοικητικά πρόστιμα χρησιμοποιούνται ως αποτρεπτικό μέτρο. Η παραπομπή στο δικαστήριο εξακολουθεί να αποτελεί ύστατη λύση.

Οι εθνικές αρχές πρέπει να προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις/ποινές[24].

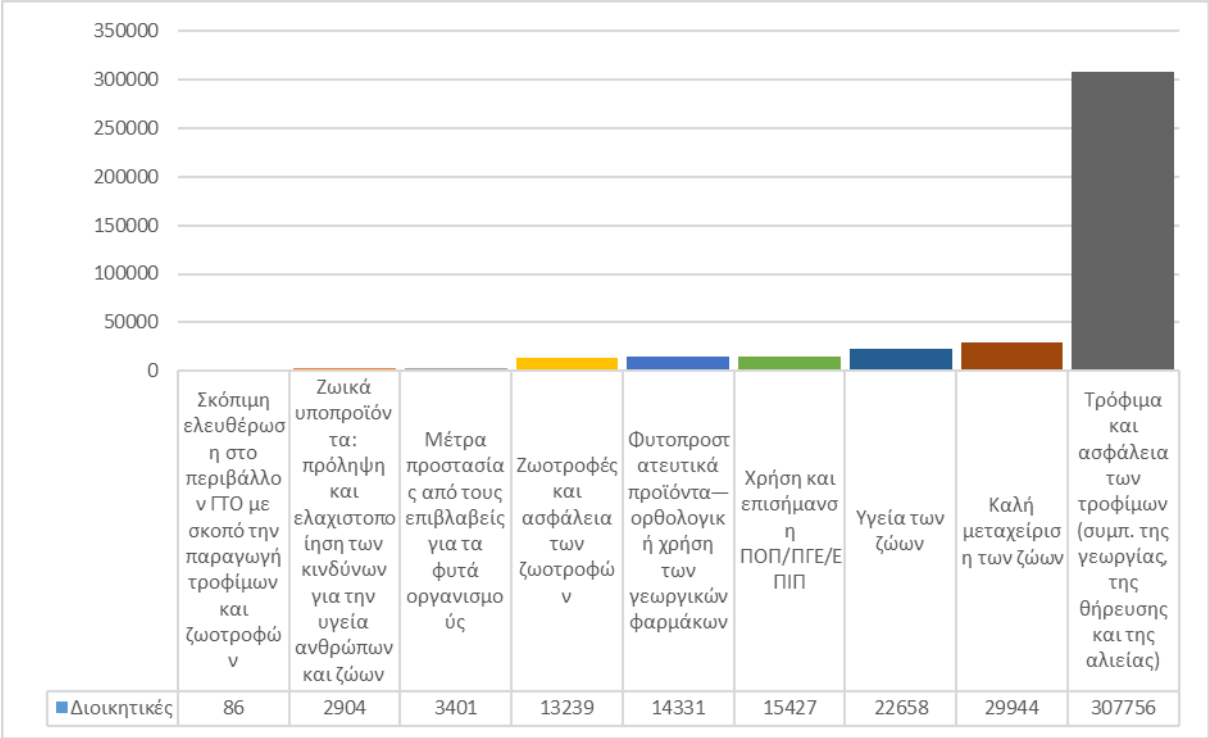
Στον πίνακα 3 παρουσιάζεται ο αριθμός των διοικητικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν στα διάφορα τμήματα της τροφικής αλυσίδας. Στον πίνακα 4 παρουσιάζονται οι εν λόγω κυρώσεις στους διάφορους τομείς και στον πίνακα 5 παρουσιάζεται ο αριθμός των δικαστικών ενεργειών που αναλήφθηκαν στους διάφορους τομείς.

Πίνακας 3 — διοικητικές κυρώσεις — δραστηριότητες — 2020

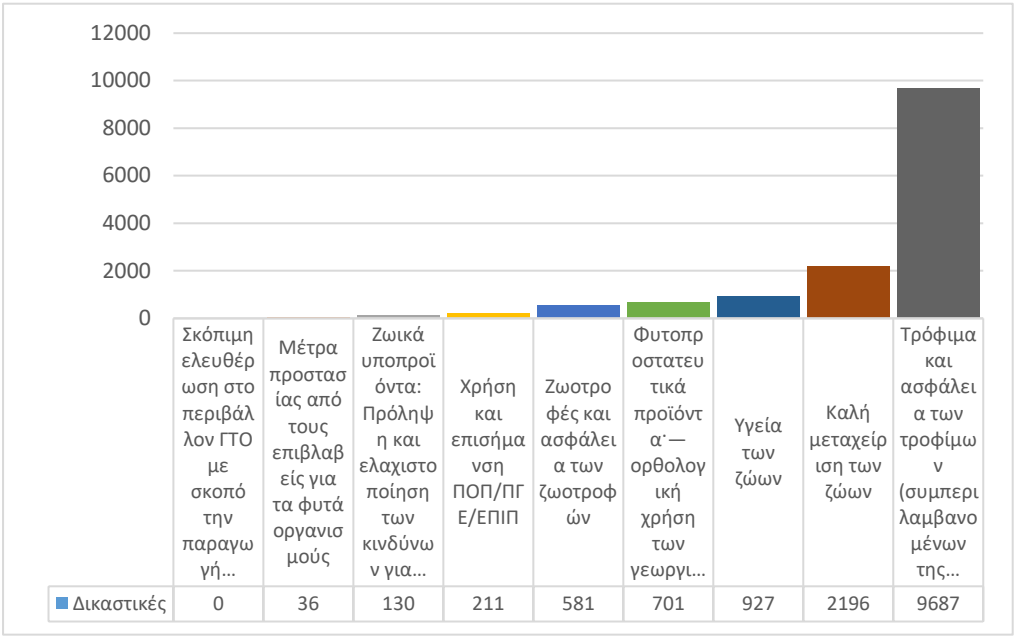

[24] Άρθρα 54 και 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 (έως τις 14 Δεκεμβρίου 2019) και άρθρα 137, 138 και 139 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

Πίνακας 4 — διοικητικές κυρώσεις — τομείς — 2020

Πίνακας 5 — Δικαστικές προσφυγές— 2020

4.3
Ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών επίσημων ελέγχων

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να διενεργούν συστηματικές επιθεωρήσεις στα συστήματα ελέγχων τους ή να αναθέτουν τη διενέργεια συστηματικών επιθεωρήσεων σε αυτές, καθώς και να εφαρμόζουν διαδικασίες επαλήθευσης του ελέγχου[25] για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων ελέγχων.

Οι ετήσιες εκθέσεις περιλάμβαναν περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω συστηματικές επιθεωρήσεις και άλλες δραστηριότητες επαλήθευσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επίσημων ελέγχων.

Η Σουηδία περιέγραψε ορισμένα οφέλη από τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων αρχών. Το αρχικό στάδιο της ορθής πρακτικής ελέγχου επικεντρώθηκε σε δύο τομείς, και συγκεκριμένα στη διαδικασία ελέγχου και στη δεοντολογία στον ρόλο της εργασίας. Η Σουηδία ανέπτυξε κατευθυντήριες γραμμές και ένα διαδικτυακό πρόγραμμα κατάρτισης. Ένας από τους γενικούς στόχους είναι οι συνεργαζόμενες αρχές να αναλάβουν από κοινού την ευθύνη για ολόκληρη την τροφική αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας για μη προγραμματισμένα και απρόβλεπτα γεγονότα. Η ορθή πρακτική ελέγχου συνεπάγεται τη στροφή προς μια διαφορετική νοοτροπία ελέγχου και τη δημιουργία ενός συστήματος ισοδυναμίας μεταξύ των συστημάτων τους.

Για να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος επίσημων ελέγχων της, η Γερμανία συμπεριέλαβε τρεις επιχειρησιακούς στόχους στο ΠΕΣΕ, οι οποίοι αφορούν το επαγγελματικό πρότυπο των συστηματικών επιθεωρήσεων, τον προγραμματισμό των συστηματικών επιθεωρήσεων με γνώμονα τον κίνδυνο και την αποτελεσματικότητα των επίσημων ελέγχων.

[25] Άρθρα 6 και 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

Μέρος 2

Δραστηριότητες ελέγχου της Επιτροπής στις χώρες της ΕΕ

1
Συστηματικές επιθεωρήσεις

Η Διεύθυνση Ελέγχων και Αναλύσεων στον Τομέα της Υγείας και των Τροφίμων της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξακριβώνει αν η νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, την υγεία των ζώων, την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών, τη βιολογική καλλιέργεια και τα συστήματα γεωγραφικής προέλευσης (ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ) εφαρμόζεται και επιβάλλεται κατά τρόπο ορθό στις χώρες της ΕΕ. Το κύριο εργαλείο που χρησιμοποιείται είναι η συστηματική επιθεώρηση.

Διενεργούμε αυτούς τους ελέγχους σε τακτική βάση και σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές στις χώρες της ΕΕ.

Ένα συχνό στοιχείο των συστηματικών επιθεωρήσεων είναι η επιτόπια επαλήθευση, κατά την οποία εμπειρογνώμονες της Επιτροπής συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές που διενεργούν τους επίσημους ελέγχους. Εμπειρογνώμονες από χώρες της ΕΕ συνδράμουν τακτικά τους εμπειρογνώμονες της Επιτροπής στο έργο αυτό.

Στόχος αυτών των ελέγχων είναι:

- η επαλήθευση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, τα ζωικά υποπροϊόντα, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων, τη χρήση και την επισήμανση των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης, των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων και των παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων·
- η εξακρίβωση της λειτουργίας και της οργάνωσης των εθνικών συστημάτων ελέγχων και των αρμόδιων αρχών·
- η διερεύνηση και η συλλογή πληροφοριών
    - σχετικά με τους επίσημους ελέγχους και τις πρακτικές επιβολής·

— σχετικά με σημαντικά ή επαναλαμβανόμενα προβλήματα όσον αφορά την εφαρμογή ή την επιβολή των κανόνων·

— σχετικά με καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, αναδυόμενα προβλήματα ή νέες εξελίξεις.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δημοσιεύουμε το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας μας, καθώς και επικαιροποίηση στα μέσα του έτους, στον ιστότοπο της Επιτροπής.

Παρακολουθήστε τα σύντομα βίντεο για να δείτε πώς οργανώνουμε τις εργασίες συστηματικής επιθεώρησης και ανάλυσης, καθώς και τα σχετικά οφέλη για τους πολίτες στην ΕΕ.

Τα προγράμματα συστηματικής επιθεώρησης και ανάλυσης 2019-2020[26] επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα:

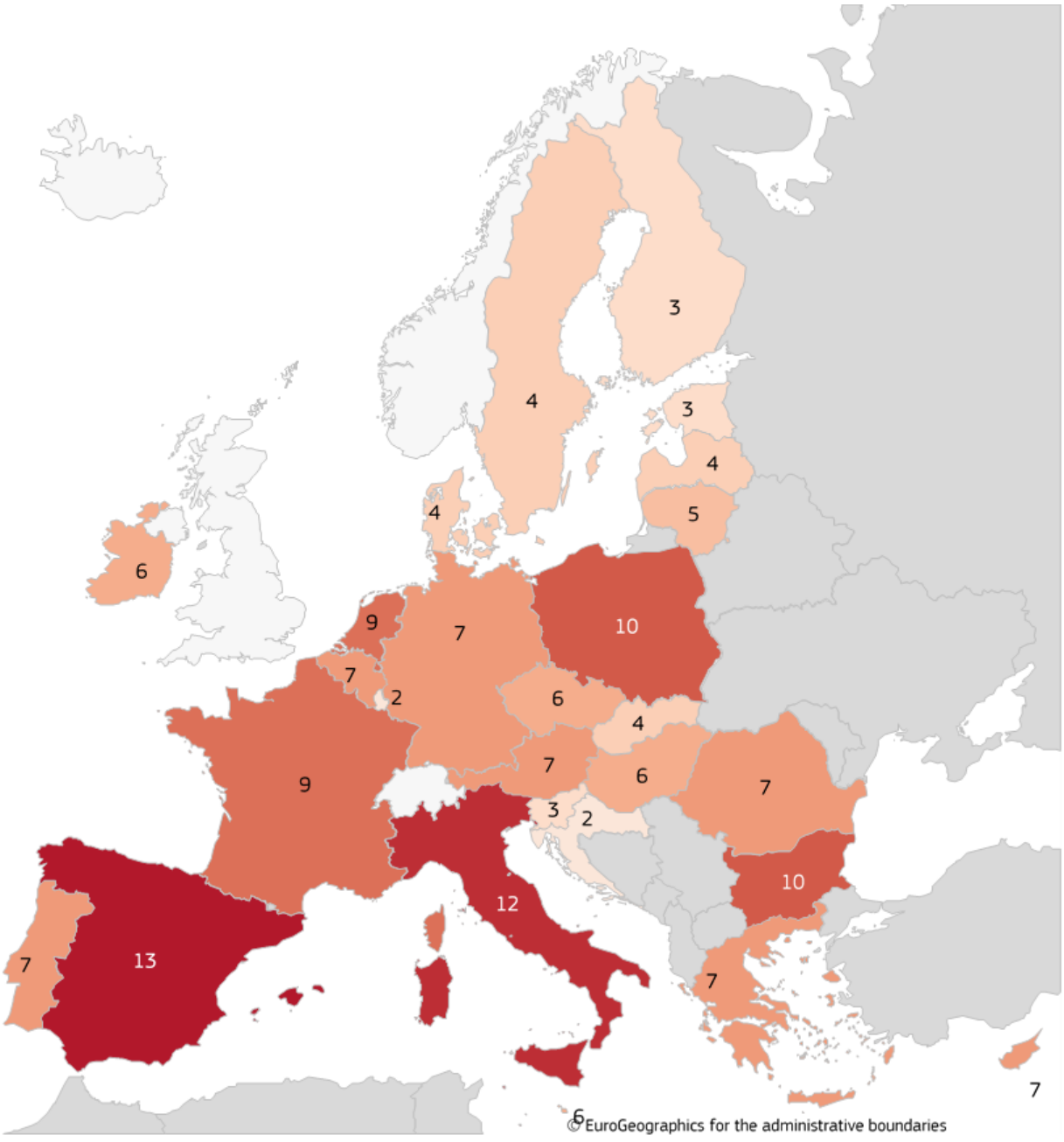
- μικροβιακή αντοχή·
- βελτίωση της ετοιμότητας, της πρόληψης και της αντιμετώπισης απειλών για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών·
- ασφαλή και βιώσιμα συστήματα τροφίμων και παραγωγής τροφίμων·
- αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα τρόφιμα·
- βιώσιμη παραγωγή τροφίμων που βελτιώνει την καλή μεταχείριση των ζώων·
- αποτελεσματικοί, αποδοτικοί και αξιόπιστοι έλεγχοι.

[26] Τα προγράμματα εργασίας δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής.

Το 2019 και το 2020 διενεργήσαμε 170 συστηματικές επιθεωρήσεις και παρόμοιους ελέγχους στα συστήματα επίσημων ελέγχων των χωρών της ΕΕ.

Στο διάγραμμα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των συστηματικών επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Στο διάγραμμα 2 παρουσιάζεται ο αριθμός των συστηματικών επιθεωρήσεων ανά τομέα ελέγχου.

Διάγραμμα 1 — Συστηματικές επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν — Χώρες της ΕΕ — 2019-2020

Διάγραμμα 2 — Συστηματικές επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν ανά τομέα ελέγχου — 2019-2020

Οι εκθέσεις των επιμέρους συστηματικών επιθεωρήσεων δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο της Επιτροπής.

Έλεγχοι της Επιτροπής κατά τη διάρκεια πανδημίας

Οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19 κατέστησαν αναγκαία την επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο διενεργούμε τους ελέγχους μας και τη χρήση μεθόδων συστηματικής επιθεώρησης εξ αποστάσεως σε ορισμένους τομείς.

Συνολικά 43 από τις συστηματικές επιθεωρήσεις της περιόδου 2019-2020 διενεργήθηκαν εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως, μεταξύ άλλων με τη χρήση βιντεοδιάσκεψης αντί των διά ζώσης συνεδριάσεων. Κατά αυτόν τον τρόπο εξασφαλίστηκε ένα ορισμένο επίπεδο αποδεικτικών στοιχείων. Ωστόσο, δεν ήταν δυνατή η πραγματοποίηση εξ αποστάσεως επισκέψεων στις εγκαταστάσεις των υπευθύνων επιχειρήσεων για να εξακριβωθεί η διενέργεια των επίσημων ελέγχων.

Ο κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους απαιτεί από την Επιτροπή να καταρτίζει ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα ελέγχων[27] για να επαληθεύει τον τρόπο με τον οποίο

[27] Άρθρο 118 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

εφαρμόζεται η νομοθεσία της ΕΕ για την αγροδιατροφική αλυσίδα στις χώρες της ΕΕ. Το πρόγραμμα για την περίοδο 2021-2025[28] εγκρίθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2020.

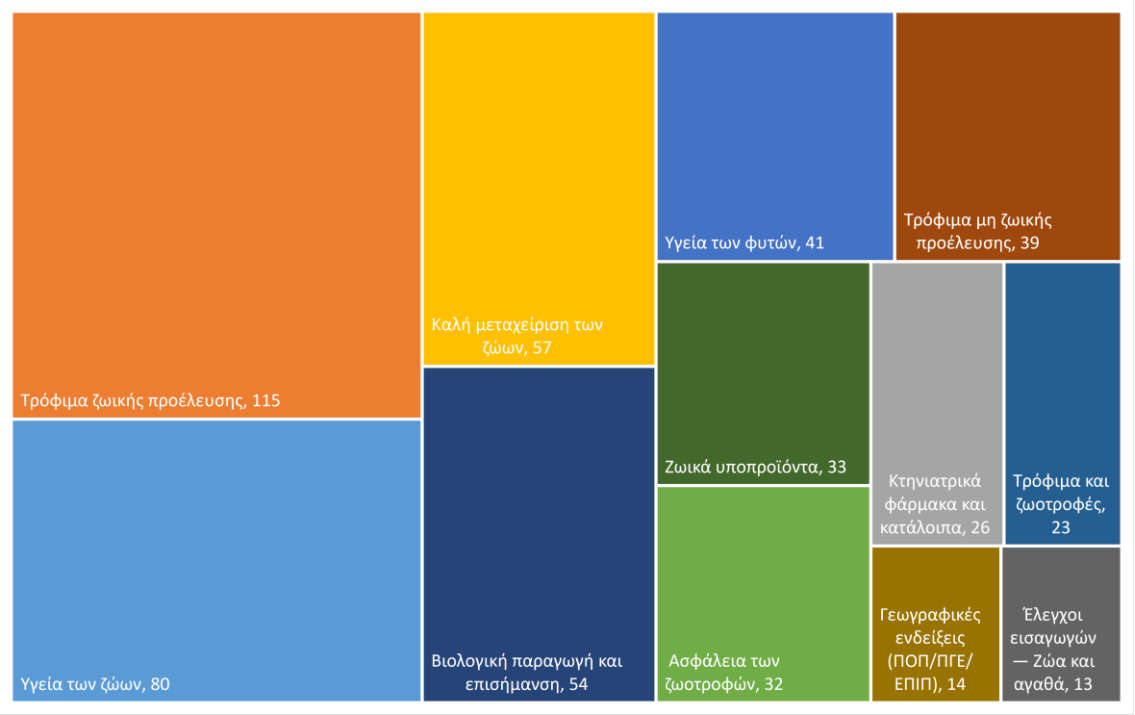
[28] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1550 της Επιτροπής για τη θέσπιση του πολυετούς προγράμματος ελέγχων για την περίοδο 2021-2025 που πρέπει να διενεργούνται από εμπειρογνώμονες της Επιτροπής στις χώρες της ΕΕ για την εξακρίβωση της εφαρμογής της νομοθεσίας της Ένωσης για την αγροδιατροφική αλυσίδα.

2
Συστάσεις

Οι συστηματικές επιθεωρήσεις μας οδηγούν κατά κανόνα στη διατύπωση συστάσεων για τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Οι χώρες της ΕΕ υποχρεούνται να αναλαμβάνουν κατάλληλη δράση ώστε να δίνεται συνέχεια σε αυτές τις συστάσεις[29] και παρέχουν σχετική περιγραφή στα σχέδια δράσης τους.

Οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν την περίοδο 2019-2020 οδήγησαν στη διατύπωση συνολικά 527 συστάσεων προς τις χώρες της ΕΕ. Στο διάγραμμα 3 παρέχεται μια επισκόπηση αυτών των συστάσεων ανά τομέα. Στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής παρέχεται μια περαιτέρω ανάλυση των αριθμητικών στοιχείων για τους διάφορους τομείς που υποβλήθηκαν σε συστηματική επιθεώρηση.

Διάγραμμα 3 — συστάσεις που διατυπώθηκαν για τους τομείς που υποβλήθηκαν σε συστηματική επιθεώρηση — 2019-2020

[29] Άρθρο 117 στοιχείο α) και άρθρο 119 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

3
Εκθέσεις επισκόπησης

Οι εκθέσεις επισκόπησης συγκεντρώνουν τα πορίσματα και τα συμπεράσματα μιας σειράς ελέγχων της Επιτροπής που διενεργήθηκαν σε συγκεκριμένο τομέα ώστε να διαμορφωθεί μια γενική εικόνα σε επίπεδο ΕΕ. Στις εκθέσεις αυτές προσδιορίζεται τι είναι αποτελεσματικό και τι όχι σε σχέση με τη διενέργεια των ελέγχων και την εφαρμογή της νομοθεσίας. Οι εν λόγω εκθέσεις παρέχουν επίσης μια καλή ευκαιρία για την ανταλλαγή παραδειγμάτων ορθών πρακτικών που παρατηρούνται στις χώρες της ΕΕ. Οι εκθέσεις αυτές τροφοδοτούν την πολιτική της ΕΕ και μπορούν επίσης να αποτελέσουν τη βάση για ανταλλαγές με εμπειρογνώμονες των χωρών της ΕΕ στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα» για τη συζήτηση κοινών προβλημάτων και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Πίνακας 4 — Εκθέσεις επισκόπησης που δημοσιεύθηκαν το 2019 και το 2020

Αριθμός έκθεσης	Θέμα
2017-6304	Γρίπη των πτηνών
2018-6525	Έκθεση επισκόπησης για την ασφάλεια των εισαγόμενων τροφίμων
2018-6537	Έκθεση επισκόπησης για τις πωλήσεις τροφίμων στο διαδίκτυο
2018-6780	Βιοκτόνα
2018-6810	Συστηματικές επιθεωρήσεις των επίσημων ελέγχων στις χώρες της ΕΕ
2019-6788	Μέτρα για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής μέσω της συνετής χρήσης των αντιμικροβιακών στα ζώα
2019-6789	Παρακολούθηση της μικροβιακής αντοχής σε ζωονοσογόνα και συμβιωτικά βακτήρια
2019-6865	Φυτά προς φύτευση και σπόροι
2019-6876	Υγεία των φυτών — έλεγχοι των εισαγωγών
2019-6834	Καλή μεταχείριση των ζώων που εξάγονται οδικώς
2019-6835	Καλή μεταχείριση των ζώων που εξάγονται διά θαλάσσης

Αριθμός έκθεσης	Θέμα
2017-6246	Έκθεση επισκόπησης σχετικά με κοινές πρακτικές για την υγιεινή της σφαγής
2020-7100	Έκθεση επισκόπησης — επίσημοι έλεγχοι στις πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, στα συστατικά και στην ιχνηλασιμότητά τους
2020-7105	Επίσημοι έλεγχοι των απαιτήσεων σχετικά με την υγιεινή, την ιχνηλασιμότητα και το εμπόριο μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών.

4

Σημαντικότερα σημεία από τους ελέγχους που διενέργησε η Επιτροπή (2019-2020)

Οι συστηματικές επιθεωρήσεις στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων ανέδειξαν ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αρμόδιες αρχές των χωρών της ΕΕ όσον αφορά:

- τα έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα (ζωικής προέλευσης), όπου η ανάγκη κατάρτισης και άλλης υποστήριξης για τους υπαλλήλους και η έλλειψη συστηματικών ελέγχων των επιχειρήσεων περιορίζουν την παρακολούθηση των ελλείψεων που εντοπίζονται στις διαδικασίες των επιχειρήσεων για την αποτροπή διασταυρούμενης μόλυνσης, καθώς και στις διαδικασίες δειγματοληψίας και δοκιμών·

- το κρέας αλόγου, όπου κατά τις συστηματικές επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν μετά το σκάνδαλο κρέατος αλόγου εντοπίστηκαν προβλήματα με διαβατήρια αλόγων, βάσεις δεδομένων και ελέγχους της καταγραφής μη επιτρεπόμενων θεραπειών· και

- τα τρόφιμα μη ζωικής προέλευσης, όπου υπάρχει περιθώριο βελτίωσης των ελέγχων των κατεψυγμένων μαλακών φρούτων και λαχανικών.

Οργανώσαμε μια σειρά συστηματικών επιθεωρήσεων για να εξετάσουμε διεξοδικότερα και ευρύτερα τον συνολικό τομέα των ζωοτροφών, συμπεριλαμβανομένων των ζωικών υποπροϊόντων, διότι προηγούμενες σειρές συστηματικών επιθεωρήσεων είχαν αποκαλύψει ορισμένες συστημικές αδυναμίες. Στο πλαίσιο αυτών των συστηματικών επιθεωρήσεων διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη βελτίωσης της ιχνηλασιμότητας των μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών.

Στο πλαίσιο των συστηματικών επιθεωρήσεων της υγείας των ζώων εξετάστηκαν η πρόληψη νόσων, η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση επιδημικών εξάρσεων και η ικανότητα αντίδρασης. Οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν σχετικά με την αφρικανική πανώλη των χοίρων και τη γρίπη των πτηνών υψηλής παθογονικότητας συνέβαλαν στην κατάρτιση μιας σειράς στρατηγικών εγγράφων και στη χάραξη πολιτικών της Επιτροπής για τη διαχείριση των νόσων αυτών.

Όσον αφορά τις ζωονόσους:

- για τη *Salmonella* σε πληθυσμούς πουλερικών, οι συστηματικές επιθεωρήσεις έδειξαν ότι, κατά γενικό κανόνα, οι χώρες της ΕΕ εφάρμοσαν προγράμματα που συμμορφώνονταν με τις απαιτήσεις και τα οποία ήταν αποτελεσματικά όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για τον επιπολασμό της *Salmonella*. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις, το ποσοστό ανίχνευσης σε δείγματα που λαμβάνονται από επιχειρήσεις (και τα οποία παρέχουν πολύ πιο συνεχή κάλυψη της κατάστασης του σμήνους απ' ό,τι τα επίσημα δείγματα) είναι σημαντικά χαμηλότερο απ' ό,τι στα επίσημα δείγματα. Αυτό μπορεί να καταστήσει αναποτελεσματική τη συμβολή της δειγματοληψίας των επιχειρήσεων στα προγράμματα και υποδηλώνει ότι είναι πιθανό να μην εντοπιστούν λοιμώξεις σμήνους χαμηλού επιπέδου.

- όσον αφορά τη λύσσα, οι συστηματικές επιθεωρήσεις κατέδειξαν την ορθή εφαρμογή των προγραμμάτων εμβολιασμού, γεγονός που οδήγησε σε μείωση του αριθμού των κρουσμάτων σε ζώα.

Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ δυσκολεύονται να αποδείξουν το επίπεδο ή τις τάσεις συμμόρφωσης όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων, λόγω της απουσίας ειδικών στόχων και/ή της έλλειψης καθορισμένων δεικτών για παρακολούθηση.

Ολοκληρώθηκε ένα τριετές έργο για τον περιορισμό της συνήθους πρακτικής της κοπής της ουράς των χοιριδίων. Περιλάμβανε συστηματικές επιθεωρήσεις και επισκέψεις σε διάφορες χώρες της ΕΕ από ομάδα εμπειρογνωμόνων με πρακτική πείρα στην εκτροφή χοίρων με άθικτες ουρές. Τα αποτελέσματά του περιλάμβαναν την κατάρτιση σχεδίων δράσης από όλες τις μη συμμορφούμενες χώρες της ΕΕ, τα οποία θα συμβάλουν στην επίτευξη της περαιτέρω προόδου που απαιτείται για τον τερματισμό της συνήθους πρακτικής της κοπής της ουράς.

Συνεχίσαμε να διενεργούμε συστηματικές επιθεωρήσεις σχετικά με τη μεταφορά ζώων διά θαλάσσης και να συνεργαζόμαστε με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια στη Θάλασσα με στόχο τη δημιουργία ενός συστήματος για τη βελτίωση των επίσημων ελέγχων στα πλοία μεταφοράς ζώων και, συνακόλουθα, τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά διά θαλάσσης.

Η χρήση εργαλείων απεικόνισης σε μια διαδικτυακή πύλη υποστηρίζει την ταχεία λήψη αποφάσεων, οδηγώντας σε αυξημένη προστασία της υγείας των φυτών. Οι συστηματικές επιθεωρήσεις σχετικά με τα μέτρα ελέγχου που λαμβάνονται από τις χώρες της ΕΕ όπου υπάρχουν λοιμώξεις από επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς συμβάλλουν στη βελτίωση των ελέγχων και στην υποστήριξη των εργασιών για την εξάλειψή τους.

Παρότι οι χώρες της ΕΕ έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, οι έλεγχοι σχετικά με

την εφαρμογή ολοκληρωμένης διαχείρισης των επιβλαβών οργανισμών από τους γεωργούς και τους καλλιεργητές εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας.

Στις περισσότερες χώρες της ΕΕ, οι ιδιωτικοί φορείς ελέγχου πιστοποιούν τη βιολογική παραγωγή και τη χρήση και την επισήμανση των προϊόντων αυτών. Η εποπτεία των εν λόγω φορέων ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές χρήζει περαιτέρω βελτίωσης.

Οι επίσημοι έλεγχοι σε σχέση με τα προϊόντα που πιστοποιούνται στο πλαίσιο των συστημάτων γεωγραφικής προέλευσης (ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ) δεν επαληθεύουν πάντοτε ότι τα εν λόγω προϊόντα συμμορφώνονται με τους κανόνες των προδιαγραφών προϊόντος.

Οι χώρες της ΕΕ έχουν θεσπίσει ορισμένες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των απειλών απάτης στην αγροδιατροφική αλυσίδα, ωστόσο δεν διενεργούνται ακόμη συστηματικά επίσημοι έλεγχοι που να επικεντρώνονται σε δόλιες και παραπλανητικές πρακτικές σε όλους τους τομείς ελέγχου.

Στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση παρέχεται πιο λεπτομερής περιγραφή ορισμένων από τους βασικούς τομείς στους οποίους διενέργησε συστηματικές επιθεωρήσεις η Επιτροπή.

5
Άλλες δραστηριότητες ελέγχου της Επιτροπής

5.1
Είσοδος ζώων και αγαθών στην ΕΕ

Οι χώρες της ΕΕ υποχρεούνται να διενεργούν επίσημους ελέγχους σε ζώα, αγαθά ζωικής προέλευσης και ορισμένα αγαθά μη ζωικής προέλευσης που εισέρχονται στην ΕΕ. Διενεργούν τους περισσότερους από τους ελέγχους αυτούς στους συνοριακούς σταθμούς ελέγχου που έχουν οριστεί για τον σκοπό αυτό. Σκοπός των ελέγχων είναι να εξακριβωθεί ότι τα ζώα, τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές πληρούν τα ίδια υψηλά πρότυπα με εκείνα που ισχύουν για τα ζώα και τα αγαθά που παράγονται εντός της ΕΕ. Οι χώρες της ΕΕ μπορούν να ορίζουν συνοριακούς σταθμούς ελέγχου για τους ελέγχους αυτούς μόνον αφού η Επιτροπή αποφασίσει ότι η δομή και η διάταξη των προτεινόμενων συνοριακών σταθμών ελέγχου και οι ισχύουσες ρυθμίσεις πληρούν τις εφαρμοστέες απαιτήσεις της ΕΕ[30]. Το 2020 λάβαμε και αξιολογήσαμε 67 κοινοποιήσεις από χώρες της ΕΕ για νέους συνοριακούς σταθμούς ελέγχου (ή τροποποιήσεις υφιστάμενων συνοριακών σταθμών ελέγχου), συμπεριλαμβανομένων των κέντρων επιθεώρησής τους.

Η εποπτεία των επίσημων ελέγχων των χωρών της ΕΕ όσον αφορά την είσοδο ζώων και αγαθών συνεχίστηκε το 2019 και το 2020, με τη διενέργεια 11 συστηματικών επιθεωρήσεων. Τα αποτελέσματα αυτών των συστηματικών επιθεωρήσεων επιβεβαιώνουν ότι οι χώρες της ΕΕ συνεχίζουν να βελτιώνουν τα συστήματά τους και τη διενέργεια των ελέγχων. Οι συστηματικές επιθεωρήσεις θα συνεχιστούν τα επόμενα έτη. Επιπλέον, διενεργήσαμε αξιολογήσεις βάσει εγγράφων σχετικά με την εφαρμογή των ελέγχων κατά την είσοδο ζώων και αγαθών μέσω των συνοριακών σταθμών ελέγχου που βρίσκονται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ, και πάλι με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

[30] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625 και σχετική νομοθεσία όπως ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1014, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1012 και ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1081.

5.2
Κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων και περιβαλλοντικοί ρύποι στα ζώα και στα προϊόντα ζωικής προέλευσης

Τα κτηνιατρικά φάρμακα χρησιμοποιούνται ευρέως στην παραγωγή ζώων είτε για την πρόληψη είτε για τη θεραπεία νόσων. Πολύ χαμηλές συγκεντρώσεις —κατάλοιπα— των φαρμακολογικά δραστικών ουσιών που περιέχονται στα κτηνιατρικά φάρμακα μπορεί να υπάρχουν στο κρέας, στα εντόσθια και στα γαλακτοκομικά προϊόντα από ζώα που έχουν υποβληθεί σε θεραπεία, καθώς και στο γάλα, τα αυγά και το μέλι. Οι ασφαλείς συγκεντρώσεις στα τρόφιμα —«ανώτατα όρια καταλοίπων»— καθορίζονται σε επίπεδο ΕΕ. Τα τρόφιμα που περιέχουν κατάλοιπα που δεν υπερβαίνουν αυτό το όριο θεωρούνται ασφαλή και μπορούν να διατίθενται στην αγορά, αποδεικνύοντας ότι έχουν τηρηθεί οι αρχές της ορθής γεωργικής και ορθής κτηνιατρικής πρακτικής στην παραγωγή ζώων (φάρμακα που χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες της επισήμανσης). Οι χώρες της ΕΕ εφαρμόζουν ετήσια προγράμματα επιτήρησης καταλοίπων για να επαληθεύουν ότι τα κτηνιατρικά φάρμακα χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες της ΕΕ, καθώς και για να εντοπίζουν πιθανή κακή χρήση ή παράνομη χρήση φαρμακολογικά δραστικών ουσιών. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν επίσης την παρακολούθηση ζώων και ζωικών προϊόντων για την παρουσία περιβαλλοντικών ρύπων και γεωργικών φαρμάκων.

Σε ετήσια βάση, μαζί με τα αρμόδια εργαστήρια αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξετάζουμε τα σχέδια επιτήρησης καταλοίπων των χωρών της ΕΕ και διατυπώνουμε παρατηρήσεις και συστάσεις σχετικά με την καταλληλότητά τους. Ελέγξαμε επίσης την εφαρμογή των σχεδίων επιτήρησης καταλοίπων από τις χώρες της ΕΕ, εστιάζοντας σε στοιχεία όπως οι επιδόσεις των εργαστηρίων και η αποτελεσματικότητα των ερευνών παρακολούθησης μη συμμορφούμενων αποτελεσμάτων. Το 2019 και το 2020 διενεργήσαμε οκτώ συστηματικές επιθεωρήσεις σε χώρες της ΕΕ με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Οι συστηματικές επιθεωρήσεις θα συνεχιστούν τα επόμενα έτη.

6

Συστηματική παρακολούθηση των συστάσεων των συστηματικών επιθεωρήσεων

6.1

Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης

Μέσω συστηματικών επιθεωρήσεων γενικής παρακολούθησης, παρακολουθούμε συστηματικά τα μέτρα που δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν οι αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώνονται στις εκθέσεις των συστηματικών επιθεωρήσεων. Αυτές οι συστηματικές επιθεωρήσεις καλύπτουν όλες τις «ανοικτές» συστάσεις σε όλους τους τομείς.

Αυτές οι συστηματικές επιθεωρήσεις μπορούν να:

- διενεργούνται στα γραφεία των αρμόδιων αρχών ή εξ αποστάσεως·
- διενεργούνται ως άσκηση ελέγχου βάσει εγγράφων από τα γραφεία μας (διοικητική παρακολούθηση)· ή
- επικεντρώνονται σε ένα συγκεκριμένο θέμα: σε μικρό αριθμό περιπτώσεων, όταν το αποτέλεσμα της συστηματικής επιθεώρησης είναι ιδιαίτερα προβληματικό, οργανώνονται ειδικές ανά τομέα συστηματικές επιθεωρήσεις παρακολούθησης για την παρακολούθηση των δράσεων που πρέπει να αναληφθούν επειγόντως από τις χώρες της ΕΕ.

Πίνακας 5 — Συστηματικές επιθεωρήσεις παρακολούθησης στις χώρες της ΕΕ κατά την περίοδο 2019-2020

Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης:	
Παρακολούθηση βάσει εγγράφων:	
Ειδικό θέμα:	

Η εν λόγω διαδικασία εξακολούθησε να είναι αποτελεσματική σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της συντριπτικής πλειονότητας των ζητημάτων που εντοπίστηκαν. Τα αποτελέσματα των δράσεων των συστηματικών επιθεωρήσεων γενικής παρακολούθησης δημοσιεύονται στα προφίλ χωρών (βλ. 6.2 κατωτέρω).

Στο τέλος του Δεκεμβρίου του 2020, οι χώρες της ΕΕ είχαν λάβει διορθωτικά μέτρα ή είχαν εκφράσει ικανοποιητικές δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση των ελλείψεων εντός αποδεκτών προθεσμιών. Βάσει τριετούς κυλιόμενου δείκτη, είχαν ληφθεί διορθωτικά

μέτρα για το 92 % των συστάσεων που προέκυψαν από συστηματικές επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν κατά την τριετία 2016-2018.

6.2
Προφίλ χωρών

Οι ειδικές ανά χώρα γνώσεις είναι σημαντικές για την προετοιμασία των συστηματικών επιθεωρήσεων και την ενημέρωση της χάραξης πολιτικών. Συνεπώς, διατηρούμε και δημοσιεύουμε προφίλ χωρών.

Αυτά τα προφίλ χωρών δημοσιοποιούνται και παρέχουν μια επισκόπηση για κάθε χώρα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων:

- των πέντε τελευταίων δημοσιευμένων εκθέσεων ελέγχου·
- της αξιολόγησης των δράσεων που έλαβε η χώρα σε συνέχεια των συστάσεων συστηματικών επιθεωρήσεων·
- της οργάνωσης των επίσημων ελέγχων στη χώρα·
- συνδέσμων προς σχετικούς ιστότοπους της χώρας.

Η δημοσίευση των εν λόγω προφίλ χωρών συμβάλλει ώστε να διασφαλίζεται ότι ο πλήρης κύκλος συστηματικών επιθεωρήσεων είναι διαφανής για το κοινό.

6.3
Επιβολή

Όταν μια χώρα της ΕΕ παραβιάζει τη νομοθεσία της ΕΕ, η Επιτροπή προσδιορίζει κατάλληλες δράσεις κατά περίπτωση σύμφωνα με την προσέγγιση που καθορίζεται στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα»[31]. Αυτές οι δράσεις μπορεί να ποικίλλουν από την επαφή με τις αρχές των χωρών της ΕΕ στα κατάλληλα επίπεδα ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ μέχρι την έναρξη πιλοτικών ανταλλαγών της ΕΕ και/ή την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει ως ύστατη λύση, καθώς και σε περιπτώσεις όπου όλα τα άλλα μέσα για την ενθάρρυνση της συμμόρφωσης έχουν εξαντληθεί. Τα μέσα επιβολής πέραν της κίνησης διαδικασιών επί παραβάσει για την ασφάλεια των τροφίμων περιλαμβάνουν επίσης μέτρα προστασίας ή διασφάλισης. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να ποικίλλουν από μέτρα προφύλαξης για το εμπόριο και τη μετακίνηση των ζώων, τα φυτά ή τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές μέχρι μέτρα διασφάλισης σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Εάν οι επαφές με χώρες της ΕΕ ή οι πιλοτικές ανταλλαγές της ΕΕ δεν οδηγήσουν σε αποκατάσταση της παραβίασης της νομοθεσίας, η διαδικασία μπορεί να εισέλθει στο προδικαστικό στάδιο και την ένδικη φάση της διαδικασίας επί παραβάσει[32].

Το 2019 η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει κατά της Τσεχίας σχετικά με τους συστηματικούς επίσημους ελέγχους της σε ορισμένα τρόφιμα που προέρχονται από άλλες χώρες της ΕΕ κάθε φορά που τα τρόφιμα αυτά εισέρχονταν στη χώρα, κατά παράβαση των κανόνων της ΕΕ για τους επίσημους ελέγχους που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα και με τους κανόνες για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων[33].

Η Επιτροπή περάτωσε δύο μακροχρόνιες υποθέσεις επί παραβάσει το 2019:

— Ελλάδα: σχετικά με την ανεπάρκεια προσωπικού των υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με τη διεξαγωγή των κτηνιατρικών ελέγχων· και

[31] 2017/C 18/02: Ανακοίνωση της Επιτροπής: Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα.

[32] Άρθρο 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ.

[33] Τον Ιανουάριο του 2019 απέστειλε προειδοποιητική επιστολή και τον Ιούλιο του 2019 αιτιολογημένη γνώμη. . Τον Ιούλιο του 2020 απέστειλε πρόσθετη προειδοποιητική επιστολή.

— Πορτογαλία: σχετικά με μέτρα για την πρόληψη της εξάπλωσης εντός της ΕΕ του νηματώδους σκώληκα των κωνοφόρων.

Το 2019 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάνθηκε ότι η Ιταλία δεν απέτρεψε επαρκώς την περαιτέρω εξάπλωση του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Xylella fastidiosa* στην Απουλία[34].

Κατά την περίοδο 2019-2020, η Επιτροπή δεν παρέπεμψε καμία υπόθεση στο δικαστήριο στους τομείς που υπάχθηκαν στους επίσημους ελέγχους που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση.

[34] Απόφαση στην υπόθεση C-443/18, Επιτροπή κατά Ιταλίας.

7
Στήριξη των χωρών της ΕΕ

7.1
Δίκτυα

Η Διεύθυνση Ελέγχων και Αναλύσεων στον τομέα της Υγείας και των Τροφίμων φιλοξενεί διάφορα δίκτυα και ομάδες εργασίας που απαρτίζονται από υπαλλήλους των αρμόδιων αρχών των χωρών της ΕΕ και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας με στόχο τη συζήτηση και την προώθηση της εφαρμογής ορισμένων πτυχών του δικαίου της ΕΕ.

Από το 2008, δύο δίκτυα συνέρχονται τακτικά με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την κατάρτιση και την εφαρμογή των ΠΕΣΕ και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με αυτά, καθώς και σχετικά με την εφαρμογή των εθνικών συστημάτων συστηματικής επιθεώρησης (ΕΣΣΕ) στους επίσημους ελέγχους. Κατά τη διάρκεια του 2019 και του 2020, το δίκτυο για τα ΠΕΣΕ συνήλθε έξι φορές, εκ των οποίων τις δύο εξ αποστάσεως. Οι συνεδριάσεις επικεντρώθηκαν κυρίως στην κατάρτιση και την οριστικοποίηση των δύο εγγράφων καθοδήγησης για την προετοιμασία του ΠΕΣΕ και των ετήσιων εκθέσεων των χωρών της ΕΕ. Συζητήθηκαν επίσης οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που αντιμετώπισαν οι χώρες της ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2020 λόγω της πανδημίας COVID-19 κατά τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων.

Το δίκτυο για τα ΠΕΣΕ βοήθησε επίσης στη δοκιμαστική χρήση της ηλεκτρονικής έκδοσης του τυποποιημένου υποδείγματος για τις ετήσιες εκθέσεις, το εργαλείο AROC (annual reporting on official controls – ετήσια υποβολή εκθέσεων για τους επίσημους ελέγχους), ώστε να βοηθήσει τις χώρες της ΕΕ να προετοιμαστούν για την υποβολή του για πρώτη φορά το 2021.

Το δίκτυο ΕΣΣΕ συνήλθε τρεις φορές κατά τη διάρκεια του 2019 και του 2020, μία εκ των οποίων εξ αποστάσεως. Οι συνεδριάσεις διευκόλυναν την κατάρτιση και την οριστικοποίηση του εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με τη διενέργεια των συστηματικών επιθεωρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού για τους επίσημους ελέγχους. Οι εκπρόσωποι των ΕΣΣΕ και η Επιτροπή αντάλλαξαν τις εμπειρίες τους όσον αφορά την εφαρμογή των προγραμμάτων συστηματικών επιθεωρήσεών τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, εστιάζοντας σε ορθές πρακτικές που εντοπίστηκαν.

Το 2019 και το 2020 το δίκτυο των εθνικών σημείων επαφής των χωρών της ΕΕ για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά συνήλθε τρεις φορές για να συζητήσει τους δείκτες καλής μεταχείρισης των ζώων για τους ελέγχους μεταφοράς, τη μεταφορά μη απογαλακτισμένων μόσχων, τα σημεία ανάπαυσης σε τρίτες χώρες, τη μεταφορά σε

ακραίες θερμοκρασίες και τη μεταφορά ζώων με πλοία μεταφοράς ζώων. Το 2020 τα εθνικά σημεία επαφής ολοκλήρωσαν την επικαιροποίηση του εγγράφου του δικτύου για τα πλοία μεταφοράς ζώων.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας COVID-19, το δίκτυο διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον συντονισμό της ανταλλαγής πληροφοριών για την αποφυγή της κράτησης φορτηγών ζώων σε σημεία διέλευσης των εθνικών συνόρων λόγω περιορισμών στις μετακινήσεις.

Για να βοηθήσει τις χώρες της ΕΕ να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες του συστήματος, η Επιτροπή συγκρότησε δύο ομάδες εργασίας, οι οποίες επιφορτίστηκαν με την ανάλυση σύνθεσης σκευάσματος και την επιβολή της νομοθεσίας σε σχέση με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (ΦΠΠ). Εκπρόσωποι περισσότερων από 20 χώρες της ΕΕ συμμετείχαν στη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας για την ανάλυση σύνθεσης σκευάσματος των ΦΠΠ, καθώς και σε τρεις συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας για την επιβολή της νομοθεσίας στον τομέα των ΦΠΠ που διοργάνωσε η Επιτροπή το 2019. Λόγω της υψηλότερης προτεραιότητας που δόθηκε στην αξιολόγηση της οδηγίας για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων (SUD), η ομάδα εργασίας για την έγκριση και την ανάλυση σκευασμάτων μεταφέρθηκε στη μονάδα πολιτικής της Επιτροπής για την έγκριση γεωργικών φαρμάκων και οι εργασίες της ομάδας εργασίας για την επιβολή της νομοθεσίας διακόπηκαν.

Τον Μάιο του 2019 η Επιτροπή διοργάνωσε κοινή συνεδρίαση των ομάδων εργασίας για την SUD και για την επιβολή της νομοθεσίας στον τομέα των ΦΠΠ ώστε να εξεταστούν ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος. Η συνεδρίαση συνδυάστηκε με τη διοργάνωση εργαστηρίου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών. Στόχος του εργαστηρίου ήταν να βοηθήσει τις χώρες της ΕΕ να αξιολογήσουν την εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των επιβλαβών οργανισμών σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, με βάση την πείρα που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια των κύκλων μαθημάτων για την καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών. Τον Νοέμβριο του 2019 η τελευταία συνεδρίαση της ομάδας εργασίας για την SUD πραγματοποιήθηκε από κοινού με την ομάδα εργασίας για τις γεωργοπεριβαλλοντικές στατιστικές και εστίασε σε ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, με έμφαση κυρίως στην κατάρτιση πιο χρήσιμων εναρμονισμένων δεικτών κινδύνου. Το 2020 διοργανώθηκε μία συνεδρίαση της ομάδας εργασίας για την SUD τον Νοέμβριο, η οποία επικεντρώθηκε σε τεχνικές πτυχές της αξιολόγησης και της αναθεώρησης της εν λόγω οδηγίας, η οποία ξεκίνησε στο τέλος του 2019.

Τον Δεκέμβριο του 2020 οι αρμόδιες αρχές των χωρών της ΕΕ κλήθηκαν, μέσω της ομάδας εργασίας για την SUD, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με πιθανές μελλοντικές επιλογές πολιτικής. Τον Δεκέμβριο του 2020 υπογράφηκε σύμβαση για τη διεξαγωγή εξωτερικής μελέτης για την υποστήριξη της αξιολόγησης της οδηγίας και τη

διενέργεια εκτίμησης των επιπτώσεων της πιθανής αναθεώρησής της. Πραγματοποιήθηκαν επίσης προπαρασκευαστικές εργασίες για μια εξ αποστάσεως εκδήλωση ενδιαφερόμενων μερών της Επιτροπής που θα πραγματοποιούνταν τον Ιανουάριο του 2021 και μια διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση/(«πείτε την άποψή σας») για την έναρξη της πρωτοβουλίας αυτής τον Ιανουάριο του 2021. Περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται στον ιστότοπο της Επιτροπής για τη διαδικτυακή πύλη για τη βελτίωση της νομοθεσίας[35].

[35] Χάρτης πορείας και αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης.

7.2
Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα

Η καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα (BTSF) είναι μια πρωτοβουλία κατάρτισης της Επιτροπής για τη βελτίωση της εφαρμογής των κανόνων της ΕΕ που καλύπτουν τα τρόφιμα, τις ζωοτροφές, την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τη βιολογική γεωργία και τα συστήματα γεωγραφικής προέλευσης (ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ). Διαδραματίζει καίριο ρόλο στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας των επίσημων ελέγχων και στη διάδοση των γνώσεων σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ. Οι έλεγχοι της Επιτροπής συμβάλλουν στον εντοπισμό αναγκών κατάρτισης.

Το πρόγραμμα της πρωτοβουλίας BTSF για την περίοδο 2019-2020 περιλάμβανε ένα ευρύ φάσμα τεχνικών θεμάτων και μια σειρά συνεδριών ιδιαίτερης σημασίας για τα συστήματα επίσημων ελέγχων. Σε αυτά περιλαμβάνονταν τα εξής:

- συστήματα συστηματικής επιθεώρησης και εσωτερικός έλεγχος·
- επιβολή της υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας της ΕΕ·
- απάτη στον τομέα των τροφίμων και ηλεκτρονικό εμπόριο τροφίμων·
- ο κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους·
- ετοιμότητα και διαχείριση επιδημικών εξάρσεων· υποστήριξη των συστηματικών επιθεωρήσεων της ΕΕ (για εθνικούς εμπειρογνώμονες)· και
- εκθέσεις επισκόπησης της ΕΕ.

Το 2020 διοργανώθηκε εργαστήριο σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις.

Πραγματοποιήθηκαν 200 κύκλοι μαθημάτων κατάρτισης στις χώρες της ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2019 και έως τον Μάρτιο του 2020, οπότε και όλοι οι κύκλοι μαθημάτων κατάρτισης με φυσική παρουσία έπρεπε να ανασταλούν λόγω της εξελισσόμενης πανδημίας COVID-19. Το 2020 οι εν λόγω συμβάσεις τροποποιήθηκαν ώστε να παρέχεται εικονική κατάρτιση, όπου είναι δυνατόν, και όλες οι νέες συμβάσεις περιλαμβάνουν πλέον μια συνιστώσα εικονικής μάθησης.

Η πρωτοβουλία BTSF εφάρμοσε σταδιακά τη διαδικτυακή κατάρτιση καθ' όλη τη διάρκεια του 2020, χρησιμοποιώντας εικονικές αίθουσες διδασκαλίας και ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης που διατίθενται μέσω της **Ακαδημίας BTSF**. Η πρωτοβουλία

BTSF επεκτείνει την προσφορά της όσον αφορά την ηλεκτρονική μάθηση και μεταφράζει τις υφιστάμενες ενότητες στις περισσότερες επίσημες γλώσσες ώστε να διασφαλιστεί ότι όσο το δυνατόν περισσότεροι πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε υλικό κατάρτισης, ανεξάρτητα από το τι θα συμβεί στο μέλλον. Η ακαδημία παρέχει επίσης ένα αποθετήριο των υφιστάμενων πόρων κατάρτισης που μπορούν να χρησιμοποιούν οι υπάλληλοι τόσο από χώρες της ΕΕ όσο και από τρίτες χώρες.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ετήσια έκθεση 2019 για την πρωτοβουλία BTSF.

Συμπεράσματα

Η ΕΕ διαθέτει ολοκληρωμένη νομοθεσία για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την ασφάλεια και των ζητημάτων μη συμμόρφωσης από το αγρόκτημα στο πιάτο. Οι ετήσιες εκθέσεις των χωρών της ΕΕ σχετικά με τους επίσημους ελέγχους καταδεικνύουν ότι οι εθνικές αρχές εξακολουθούν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους όσον αφορά την παρακολούθηση και την επαλήθευση ότι οι επιχειρήσεις σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις της ΕΕ και λαμβάνουν μέτρα επιβολής σε αντίθετη περίπτωση.

Η θέσπιση τυποποιημένου υποδείγματος για τις ετήσιες εκθέσεις διευκόλυνε τη συλλογή συγκρίσιμων πληροφοριών και δεδομένων σχετικά με τους επίσημους ελέγχους των χωρών της ΕΕ σε ολόκληρη την αγροδιατροφική αλυσίδα.

Η παρούσα έκθεση και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής παρέχουν μια σύνθεση των εν λόγω συγκρίσιμων δεδομένων σε στατιστικές σε επίπεδο ΕΕ για το έτος 2020. Με την πάροδο του χρόνου, τα δεδομένα αυτά θα καταστήσουν δυνατό τον εντοπισμό τάσεων όσον αφορά τους ελέγχους και τα ζητήματα μη συμμόρφωσης. Για το 2020, οι στατιστικές για 26 χώρες δείχνουν ότι υπήρχαν 16,8 εκατομμύρια οντότητες που ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής των επίσημων ελέγχων και ότι οι εθνικές αρχές διενήργησαν πάνω από 4 εκατομμύρια επίσημους ελέγχους στις εν λόγω οντότητες. Με βάση τους ελέγχους αυτούς, εντοπίστηκαν περίπου 655 000 ζητήματα μη συμμόρφωσης, με αποτέλεσμα την επιβολή 388 000 διοικητικών κυρώσεων και τη ανάληψη 13 000 δικαστικών ενεργειών.

Δεδομένου ότι το τυποποιημένο υπόδειγμα εντύπου χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά, δεν κατάφεραν όλες οι χώρες της ΕΕ να υποβάλουν όλα τα δεδομένα στον απαιτούμενο μορφότυπο. Μετά την κατάρτιση του εγγράφου καθοδήγησης της Επιτροπής για τη συμπλήρωση της ετήσιας έκθεσης, θα βελτιωθεί περαιτέρω η συγκρισιμότητα των πληροφοριών που παρέχονται στα πλαίσια ανοικτού κειμένου.

Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με τους επίσημους ελέγχους που διενήργησαν οι χώρες της ΕΕ και τους ελέγχους της Επιτροπής που διενεργήθηκαν σε σχέση με τις απαιτήσεις της ΕΕ για τη νομοθεσία για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων δείχνουν ότι οι χώρες της ΕΕ διαθέτουν τα αναγκαία συστήματα ελέγχου και, συνολικά, παρέχουν επίπεδα συμμόρφωσης συμβατά με την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών και διασφαλίζουν μια υγιή εσωτερική αγορά της ΕΕ. Στο πλαίσιο των ελέγχων της Επιτροπής εντοπίστηκαν αδυναμίες στα συστήματα ελέγχου ορισμένων χωρών της ΕΕ και επισημαίνονται τα περιθώρια βελτίωσης των εθνικών συστημάτων ελέγχου.

Από τη συστηματική παρακολούθηση των συστάσεων συστηματικών επιθεωρήσεων από την Επιτροπή προκύπτει ότι, εν γένει, οι εθνικές αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των εντοπιζόμενων ελλείψεων.

Σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές, η Επιτροπή συνεχίζει να στηρίζει τις χώρες της ΕΕ ώστε να βελτιώνουν συνεχώς τα συστήματα επίσημων ελέγχων τους μέσω των δικτύων και της πρωτοβουλίας BTSF.

Κατά τη διάρκεια του 2020, οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19 αποτέλεσαν πρόκληση για τις εθνικές αρχές και την Επιτροπή όσον αφορά την ολοκλήρωση των σχεδίων ελέγχου τους. Τα επίπεδα στελέχωσης και οι περιορισμένοι πόροι αναφέρθηκαν επίσης ως λόγοι για τους οποίους οι εθνικές αρχές δεν εφαρμόζουν πλήρως τα σχεδιασμένα προγράμματά τους. Οι περιορισμοί οδήγησαν επίσης σε μεγαλύτερη χρήση μέσων για την διενέργεια ελέγχων εξ αποστάσεως. Οι τεχνολογίες αυτές έχουν αποδείξει την αξία τους και η χρήση τους θα μπορούσε να διερευνηθεί περαιτέρω.